

Revolucionarji ubili Stambolijskega

Česar nihče ne bi pričakoval, se je nenadoma zgodilo. Voditelja bolgarskih kmetov ni več med živimi. Naj na kratko obvestimo, kako je

prišlo da revolucije. Veleposestniki, advokati in profesorji so sklenili uprizoriti revolucijo in vreči kmetško vlado. Gotovo je, da so revolucionarji dobivali velike podpore iz tujine, zlasti iz držav, ki so bile nasprotne, da bi se ustvarila močna južnoslovenska država. Dalje ne smemo pozabiti, da so bili revolucionarji pristaši nemške vladarske hiše in zato proti domači, slovanski vladi. Revolucionarji so pridobili generale, ki so zamerili Stambolijskemu njegov program, da je treba vojne omejiti. Načrt revolucije je bil zelo tajen. Dne 8. junija ob 11 uri zvečer je bil dan signal za revolucijo, dočim je bil Stambolijski v svoji hiši v vasi Slavovica. O polnoči so revolucionarji zasedli vsa ministrstva, železniško in pošto, ravnanstvo. Ob treh drugega jutra je profesor Cankov predložil kralju v podpis imenik nove vlade. V Sofiji so aretirali okrog 300 oseb, ki bi znale biti nevarne. Za revolte je izvedel Stambolijski drugega dne. Takoj je izdal oklic na kmete te vsebine: «Bratje! Sovražniki kmetškega stanu in naše ljudske države so se dvignili proti moji vladi, da bi jo strli in bi oni zavladali v naši državi. Primate za orožje in prihitite

v kmečko armado. Jaz ostanem z vami in se bom boril do zadnje kaplje krvi. Bratski pozdrav! Stambolijski». Ta poslanica se je bliskoma širila od sela do sela in Stambolijski je smel računati na zvestobo par stotisoč kmetov. Žalibog je prišla pomoč prepozno. Revolucionarji so ga obkolili in ga v boju ustrelili.

Oseba.

Stambolijski se je že zgodaj vpisal v kmečko stranko. Bil je pravi ljudski govornik, obenem pa neustrašen mož. Kmalu so ga kmetje poslali v parlament. Med vojsko je bil v sporu s kraljem Ferdinandom, ker je bil Stambolijski proti vojni. Preden se je kralj odločil za vojno, je poklical nasprotnike vojne k sebi, med temi tudi kmečkega voditelja Stambolijskega, da bi ga zaslišal. Stambolijski je brez posebnih ceremonij dejal, da je sovražnik vojske. Nato mu je kralj osorno dejal: «Pazite na svojo glavo». Stambolijski pa brez strahu: «Ne skrbite za mojo glavo. Skrbite za svojo glavo, ako vojsko izgubite.» Kralj ga je dal aretirati in Stambolijski je bil obsojen na dosmrtno ječo. V ječi je bil do poloma 1918, ko je zapustil zapore in je postal minister. Leta 1919 je sestavil vlado iz zastopnikov kmečke in socialistične stranke, 1920, pa čisto kmečko vlado.

Še lani je Stambolijski prepovedal ženskam nositi več ko 3 cm. visoke pete, določil je tudi na centimetre, koliko smejo biti okrog vratu razgalljene. Druge njegove postavbe smo že opisali v «Malem listu».

Kaj bo?

Tako se vsakdo vpraša. Gotovo je eno, in to je, da so velike države podprle revolucionarje. Najboljši dokaz za to je, da je bolgarski denar dva dni po revolvi v Londonu in Parizu krepko rasel. To naraščanje je seveda umetno. Drugo, kar je gotovo, pa je to, da kmečka stranka ne bo mirovala. Vprašanje je le, če ima dovolj moči, da se povzpne do prejšnje moči.

Smrt Stambolijskega je udarec za vsakega pravega človeka in za vsakega Slovana. Če bi bil Stambolijski zmagal, bi bili prišli v dosegnem času do velike zveze republikanskih balkanskih slovenskih držav. Smrt Stambolijskega pa je postavila lepi ideal v nekoliko daljšo bodočnost.

Za ustanovitev nar. sveta

Od povsod dobivamo bodrilna pisma, naj nadaljujemo s to rubriko. Vsakdo si misli, kaj pa pravijo poslanci? Prišli smo do pisma, ki ga je poslal poslanec Šček poslancu dr. Wilfanu. Evo je v celoti.

Velečenjeni gospod doktor!

Naše ljudstvo se nahaja v tako strašnem položaju kakor nikdar prej. Gospodarski hitimo v propast. Če kdaj, je sedaj skupna in složna, disciplinirana akcija naša prva dolžnost. Skupno delo pa je mogoče le tedaj, če imamo enoten načrt, ki ga določa skupno vodstvo: Narodni svet.

Ze lani v marcu sem predložil načrt za ustanovitev Narodnega sveta, ki pa se žal do danes še ni sestavil. Narodni svet pa potrebujemo kakor riba vode.

Narodni svet naj poravnava vse difference med organizacijami in med osebami, naj odpravi vse spore. Izpocetka je bilo za ustanovitev Nar. sveta mnogo ovir, danes so že vse odpadle, razen dveh: vprašanje denarja in vprašanje sestave Narodnega sveta sta še vedno nerešeni. Treba pa le malo dobre volje in stvar se uredi. Moj predlog je tale:

1. Narodni svet bo pregledal in kontroliral porabo vsega denarja, ki ga je ljudstvo zbralo v narodne namene od 1918 dalje.

Možje in žene, mladenke in mladeniči, ki so z velikimi žrtvami zbirali od hiše do hiše, od društva do društva v narodne namene, želijo sigurnosti, da se je in da se bo ta denar uporabljal v vseskozi pravične namene; zato pa se hoče zaupanja; to pa je danes, žal, silno upadlo, ker je znano, da se je uporabljal ta včas z občudovanja vrednim samozatajevanjem zbrani denar brez vsake kontrole.

2. Odslej mora voditi vse račune o skupnih narodnih zadevah Narodni svet, izključivši vtikanje krajevnih klik po dose-danji praksi. Vsak osebni absolutizem mora prenehati.

3. Kaj pa gleda na članstvo N. sveta? Kdo bodi član? Vsako pol. društvo pošlje v Nar. svet dva ali tri delegate. Boj med eventualnimi manjšinami in večinami je izključen, ker morajo biti sklepi soglasni. Ostane le vprašanje glede na poslance: ali naj bodo poslanci člani N. sveta ali naj ne bodo? Eni pravijo da, drugi ne. Ta spor traja že osem mesecev in še smo tam, kjer smo bili lani poleti. Vprašanje

se ne bo rešilo drugače kakor z načelno odločitvijo. Moja sodba, ki sem si jo ustanovil po enoletnem študiranju, je tale: poslanci načeloma ne smejo biti učinkoviti člani Nar. sveta. Poslanci, dasiravno bodo sodelovali kakor tudi vse važne gospodarske in kulturne organizacije, ne smejo biti pravi člani. Zakaj ne? Ker mora biti Narodni svet vrhovna narodna instanca. Narodni svet mora biti najvišje razsodišče, ki bo med drugim kontroliralo in sodilo tudi delo nas poslancev. Mi smo zmožljivi, mi smo progresivni; zato mora biti nad nami, kakor nad vsemi organizacijami, neka višja instanca, in ta bo Nar. svet.

Tako bi bilo vprašanje načelno rešeno. So pa taki, ki bi radi izjemo delali; taki, ki bi radi Vas, drugi tudi mene v N. svet, in to vprašanje se rešuje že leto dni in bo še dolgo odprto, ako ne poseže kdo vmes, ki ga lahko na mah reši. To pa ste Vi, velečenjeni gospod doktor, in sem jaz.

Napraviva sporu konec! Ugodna in neugodna rešitev tega spornega vprašanja je trenutno v najinih rokah. Odpovejva se članstvu Nar. sveta sama in če to sto-

riva, bo spor v trenutku končan. V takih važnih rečeh in zlasti v času, ko gre za ohranitev našega ljudstva, moramo odložiti vse stanovske, krajevne ali osebne ozire na stran in moramo imeti pred očmi samo blagor naroda.

Zagotavljam Vas, da sem se za svojo osebo že vnaprej odpovedal časti članstva. Prosim Vas, storite taisto, saj bo potem v 24 urah Narodni svet na nogah. Narodu pa se bo od srca odvalil velik kamen in on bo nad vse vzradoščen, ko mu sporočimo vest o ustanovitvi našega Narodnega sveta.

Gospod doktor, upam, da mi kmalu odgovorite in da se reši zadeva čimprej v splošno korist. Z odličnim spoštovanjem udani Virgilij Šček.

V Trstu, 17. aprila 1923.

Kakor mora vsadko biti vesel vsebine tega pisma, pravtako nas mora užealostiti dejstvo, da na to pismo, ki je vendar že devet tednov staro, do danes ni prišel odgovor. Na zelo poučnem mestu smo prejeli zagotovilo, naj se odgovor sploh ne pričakuje.

Kaj nam z dežele pišejo

Deseti
brat
v Istri.

Iz Klanca na Boko. Akrament, prou smeh mi ujdava od uni bot, ku sn beu u tisten društvi u Klanca; u nedelo sn beu pej na Beki; o jej, kašno blato je po tisti nebeški cesti; znaste, da be mogu prou za prou jemet člouk lile čez dan za prit s celen nusen s Klanca u Boko, jen pa noči pej be mogu z ropoplanom se vozet, dračnje ne prideš, je ausgešlošn. U Beki. Vele ku jema člouk prit u vas be mislu de te ledje trpijo, de ke so taku u strani, pej nej res, pole sn vidu, ki sn u vas pršu, de je vse kej druja; kukr sn pršu hte prvi šise sn čev musko v Beki, jest jeman vre tašno srečo, de moren prit kmr so gudci, te se je vidlo vse sorte kolorju jen tudi use sorte pleson sn vidu, pravli so mi, de te mladi čejjo vsako nedeljo plesati in se vrteti na vse mile načine, grubu, de jih dapade tudi tiste nov ples, ki se zvijajo na use kraje, pej tudi tisto znajo, ki se namalo cejta držijo — pej se nazaj pestijo — in potle pridejo nazaj ucep. Meni ne gre use u glavo, ki sn še le str, zato vam nemoren vse povedat kr sn vidu. Muska je špilala kukr tista u Trsti na plasi pod Mihcem nu Jakcem jen ta mladi so se vrteli kukr kulca pr žvergulinu, jest sn bev taku vesseu jen na ankrat so me ratalo noge taku lahke da sn šou vele prašat za se namalo zasukat tisto ženo, ki je prodajala kolače, pej me je vele plačala, rekla mi je zluđi ster, kaku buš ti pleselu, ki kumej stejš na nogeh, tn pred vsemi mi je to zabrusla, me ne je ratalo srn jen sn šou vele proč, ustavu sn se pr Sancini in ta stara dobra mati mi je dala ana dva štruka jen an bičirin brinjovca, tn sn se lepu zahvalu, potle sn jo udaru po cesti dol čres kras u Ocizlo. Te se tudi vidi, de so pridni lđje; ves kras so očistli in kamnje zmetali na cesto, zemlo pej je voda odnesla v pot'k; u tej vase se vidi, de murejo bet bi bagati, kukr se vidi, če nebi imeli družga, samo krko brinja jemajo, če Buh da, bo treba prit še kšn bot kej pogledt, da bomo vidli kašno kapico bojo napravili.

ŠEMPOLAJ.

Dragi Mali list! Vedi in znaj, da nismo tu zadnji, ki te z veseljem čitamo kakor sploh po vseh drugih

vaseh na Krasu. Kaj je pri nas novega? Malo, prav malo. Sporočam, da bo naša cerkev, ki je bila v zelo slabem stanju, prav kmalu obnovljena. Upamo, da v kratkem začujemo mile zvonove, ki nam bodo oznanjali uro vstajanja, počitka, službe božje, oznanjali včas veselje, včas žalostno novico. Tako je, dragi Mali list, včas smo bili avstrijski Slovenci, sedaj pa smo postali italijanski Slovenci. Tako se kolo vrti. Politike nočemo, izginila je že leta 1913 in nam ni po nji prav nič žal. Politiko naj uganjajo tisti, ki na tem lahko živijo. Sempolajec želi le dela, da mu bo dalo jela in veselega miru. Eden izmed Šempolajcev.

IDRIJA.

Pri nas živimo v polnih abesinskih razmerah. Naš prefekt ni dr. Pisen-ti, marveč neki gospod Alačević, ki je sicer le zasebnik. Ali vedo to v Vidmu, v Rimu? Kdaj se preneha doba izjemnega stanja za Idrijo? Tu ni pravice. Izvršila se je na pr. hišna preiskava, ki pa je bila prava razmetnjava, brez sodnijskega dovoljenja. To se pravi kršiti ustavo. Druga oseba, ki je prepričana, da se v Idriji sme po abesinko vladati, je gospod profesor Covich, ali Kovič, kakor se je pisal, ko je bil še vseučiliški dijak in je kot član «Zvonimira» prepeval «Još Hrvatska.» On je kar vnaprej določil, da mora gospod ravnatelj Znidaršič preč in da zasede on to mesto, ker se čuti v to silno poklicanega. Za enkrat pa prosimo gospoda prefekta Pisen-tija, naj pošlje komisijo, ki naj kontrolira učne metode gospoda profesora.

Korte pri PIRANU.

Ta je sicer stara, zato pa nič manj resnična. Neki kmet pri nas je zidal hlev. Pa ni imel denarja, da bi delavce plačal, ker je imel še vse pridelke doma. Zato se je poslužil tukajšnje posojilnice, kjer je dobil 600 lir v posojilo. Izročili so mu šest stotakov, ki jih je domov nesel in varno shranil v omaro. Par dni kasneje gre po bankovce v omaro, da bi delavce odplačal. Odpre predal in — o čudo — zagleda namesto lepih bankovcev same papirne koščke in drobce na kupu. Pa z roko potiplje in zatiplje šest mladih miši; mamica je mislila, da stane vsaka miška en stotak. Kmet pa, ki so ga delavci čakali, je bil zelo žalosten. Okorajžil se je in stopil na pošto, kjer je natančno razložil, kako in kaj. In poštar mu je dal za drobce drugih šest stotakov, naš kmet pa je od veselja poskočil in še danes pripoveduje zgodbo o miših in stotakih.

GOSPODARSTVO

Nasveti za napoved kmetijskih dohodkov.

Vzorec za napoved kmetijske dohodnine.

Občina	vas	kako se pravi parceli po domače	Leži parcela v dolini, v brdu ali na gori?	vrsta zemljišča	razred	velikost v hektar- jih	kdo obdeluje	Čisti dohodek v lirah		Priimek, ime, stanovanje
								na hektar	na vso parcelo	
Zgonik	Koludroyica		v brdu	njiva	2	5	obdelujem	140	700	Anton Košuta hšt 69
			v brdu	vinograd	2	2-2	sam	360	792	
			v brdu	njiva s trtami	2	3-4	s hlapci	260	884	
			v brdu	travnik	3	3-8	in težaki,	110	418	
Trst	Sv. Križ		v dolini	njiva	2	1	obdelujem	315	315	Franc Sedmak hšt 380
			v dolini	vinograd	3	2	popolnoma	315	730	
			v dolini	njiva s trtami	2	1 1/2	sam	380	570	
			v dolini	travnik	3	1 1/2		145	217-5	
			v dolini	njiva z oljkami	3	2		210	420	

Do 30. junija je treba napovedati čisti dohodek od kmetij davčnemu uradu ali pa županstvu. Pri nas se bodo skoro vsi poslužili županstva. Za napoved so oblastva izdala posebne obrazce, v katere napišeš razne podatke. Glej tu zgoraj izvleček iz teh obrazcev. Vidi pa, da ti sploh ni treba teh obrazcev izpolniti, ako nočeš; zakaj po postavi od 12. marca 1923 šteje 14. zadostuje, da naznačiš samo svoj čisti dohodek. Tako si prihraniš mnogo dela. Toda znaj, da bodo davčni organi kontrolirali tvojo napoved in ti si jim dolžan dati vsa potrebna pojasnila; ako bi se pri kontroli izkazalo, da si goljufal, boš zapadel kazni, in sicer denarni globi, ki znaša eno četrtno davka, ki ga nisi naznanil. Ravno ista kazen zadene osebe, ki bi zanamirile napoved čistega dobička.

Pomočki pri računu.

Da bi lažje izračunali čisti dohodek od posameznih panog kmetijstva in da bi kmetovalci ene in iste dežele bolj enakomerno cenili svoj čisti dohodek, je izdala vlada za vsako deželo posebne cenilne tabele, ki naravnost pove, koliko moreš računati čistega dobička od krave, vola, od njive, od vinograda.

Ali se moraš držati števil, ki so na teh tablicah? Ne! Kako se boš tedaj ravnal? Poslušaj dober nasvet! Ako ti pokaže račun, da je na sv. tvoj čisti dobiček od vinograda večji od tistega, ki je zabeležen na tablici, potem le posluži se tablice; kjer pa bi se izkazalo, da je čisti dohodek manjši kakor je napisan na tablici, rabi le svojo številko; z eno besedo: kakor ti kaže!

Tri vrste zemljišč.

Postava loči zemljišča v tri vrste: zemljišče v dolini, v brdu, na gori. Vsaka teh vrst pa se loči spet v tri vrste: prvovrstna zemlja, drugovrstna in tretjevrstna zemlja. Pri nas na sploh nimamo prvovrstne zemlje. Naš Kras spada splošno v tretjo vrsto, tupatam kakšna parcela v drugo vrsto.

Njive se štejejo, da so v dolini, ako niso čez 250 metrov nad morjem (semkaj spadajo na primer Dolina, Osp, Sv. Anton, pa ne Bužarji, ki so 306 m nad morjem, Gorjansko, Dekani, Kožbana, Dolenje, Kanal, Kobarič, Ajdovščina, Šempolaj, Sv. Križ pri Trstu, Vipava, Pliskovica, Šmarje pri Stanjelu); so v brdu, ako so 250 — 700 m nad morjem (Hraše, Štjak, Škrbina, Trnovo pri Bistrici, Št. Peter na Krasu, Zagorje, Nadeselo, Košana, Samotnica, Grgar, Čepovan, Ponikve, Podmelec, Tolmin, Zatočmin, Bovec, Šrebelje, Cer-

kno, St. Viška gora, Idrija, Vedri-
jan, Kojsko, Borjana, Bazovica,
Trebča, Padriče, Opčine, Lokve, Di-
vača, Suhorje, Slivje, Brezovice, Ma-
rezige, Socerb, Tomaj, Senožeče,
Stanjel, Sežana, Komen, Šmarje pri
Kopru, Podgrad, Harije, Slivje, Os-
trožnabrdo, Herpelje); so v gori,
ako presegajo 700 m (Vojsko, Lokve
pri Trnovem).

Vinogradi so v dolini, ako niso čez
200 m nad morjem; so v brdu, ako
so 201 — 500 m nad morjem; so v
gori, ako presegajo 500 m.

Oljni nasadi so v dolini, ako ne
ležijo 300 m nad morjem; so v brdu,
ako presegajo 300 metrov; o gorah
se pri oljki ne govori.

Davek na živino.

Ako ti služi živina za delo, potem
znaj, da je davka prosta ena glava za
vsaka dva hektarja zemlje. Pri mol-
zni kravi in kravi za rejo se računa
čisti dohodek na 225 lir. Če pa je ta
krava delovna, potem davek odpade.
Pri konju se računa čisti dohodek
na 60 lir, pri prašiču 30, pri ovci 10
lir. Pri kolonstvu (v Brdih) plača
gospodar polovico in kolon polovico.

Travniki in pašniki.

Pašniki so davka prosti. Glede
travnikov vlada zmešnjava: po po-
stavi so davka prosti, ako je njih se-
no namenjeno za krmo in ne za pro-
dajo. Tako postava. Neko kasnejše
pojasnilo finančnega ministra pa
tolmači, da je treba tudi dohodek iz
travnika napovedati. Vsekakor se
sklicuje na postavo.

Davka prosta

je kmetija, ako čisti dohodek ne pre-
sega 535 lir. Komur kmetija nosi čis-
ti dohodek 536 lir, mora že davek
plačati.

Koliko znaša en hektar?

En hektar (ha, laški Ea) znaša
100 arov, ali 10 tisoč kvadratnih
metrov.

En joh znaša 1600 klaftrov (sež-
njev) ali 5755 kvadratnih metrov.

Ena njiva (čamp) znaša 3660 kv.
metrov.

En klafter znaša 3,60 kv. metrov.
Potemtakem znašajo 4 ha 7 johov
in 285 kv. metrov; 3 ha znašajo 8
njiv (čampov) manj 720 kv. metrov.

Zapomnite si!

Pri novonasajenih vinogradih in
vobče v obnovah v po vojni poškodo-
vanih deželah (Kras, Brda) se za pr-
va štiri leta ne navede noben čisti
dohodek, za peto in šesto leto pa se
nastavi polovica dohodka, ki je na-
veden v tablicah.

Trtna uš in davek.

Ako je trtna uš več ko eno tretji-
no trt v vinogradu obšla, potem

smeš primerno odpisati čisti doho-
dek.

Goriška in tržaška okolica.

Čisti dobiček na vrtih, ki se naha-
jajo v bližini mest, se mora za 50 od
sto povišati v primeri z vrtom na
deželi.

Gospodarsko zborovanje na Premu

Obupno stanje reške doline.

Bitinje, 16 rožnika.

V veliki in lepi dvorani gospoda
Grahorja pod Premom so se v nede-
ljo popoldne zbrali gospodarji reške
doline, da bi razpravljali o gospo-
darskem položaju prebivalstva vse
doline. Glavni predmet razprav je
bilo vprašanje žganjekuho. Temelji-
to so se razmotrile posledice, ki na-
stanejo po uvedbi laškega zakona.
Dvorana je bila polna. Posebno je
gospodarje razveselilo, da so prišli
na zborovanje poslanec Josip Lav-
renčič s svojo ugledno družino, po-
slanec Šček in kmetijski inženir Jo-
sip Rustja; videli smo g. Adamiča iz
daljnih Harij, veleposestnika g. Am-
brožiča, g. župnika Kovačiča iz Ko-
šane in druge goste. Zborovanje, ka-
tero je vzorno vodil g. Kovačič ml.,
je trajalo cele tri ure in je umevno,
da prinašamo samo glavne misli iz
poučnih govorov.

Zakaj gre?

Gre za nič manj ko za obstoj naše-
ga kmeta v reški dolini. Tukaj ljud-
stvo nima dohodkov ne od polja, ne
od gozda, ne od živinoreje; edini do-
hodek, ki je redil prebivalstvo reške
doline, je žganjekuha. Reška dolina
pridelava do tristo vagonov češp; dru-
žina k družini pridelava letno okrog
pet hektolitrov žganja. Ker pa je
vlada uvedla laški zakon, ki vsled
velikih dajatev absolutno vniči vsa-
ko žganjekuho, ne ve ljudstvo, kako
bi si pomagalo v bodočnosti. Če ta
vir dohodkov usahne, kako naj na-
rod živi?

Velike in usodne spremembe.

Poslanec Šček govori o posledicah,
ki dostikrat nastanejo za gospodarsko
stanje dežele, katera je pripadla dru-
gi državni skupnosti. Naveda kot
zgod Alzacijo in Loreno, ki je leta
1870 po vojski med Francozi in Nem-
ci pripadla Nemčiji. Narod je kar
hipoma zgubil svoje trge in ni vedel
kam s produkti. Da bi gospodarstvo
ne trpelo preveč, je zmagovalka —
Nemčija prisilila Francosko, da je
dovolila, da so smeli Alzačani za

Posebne določbe.

Čisti dohodek na vinogradu, ki ro-
di specialna vina, se mora za 50 od
sto zvišati.

Glede novih sadovnjakov velja 10
letna prostost; za 11., 12., 13. in 14.
leto pa se navede le polovica čiste-
ga dohodka.

Glede kstanjev velja pri novih na-
sadih prostost do 12. leta, od 13. do
18. leta se šteje le polovica dohodka.

Utoki ali rekurzi.

Ako si prepričan, da ti je davčni
urad storil krivico pri odmeri dav-
kov, imaš prosto pot do treh rekur-
zov. Prva inštanca je **okrajna** dav-
čna komisija, druga inštanca je **de-
želna** davčna komisija, tretja in-
štanca je centralna davčna komisija.

Kaj pa, če si v vseh treh inštancah
propadel?

Ali je še kakšna pomoč? Vse tri
sodnije; domača, tržaška ali videm-
ska in rimska.

Vinski pridelek v letu 1922. Španska
je pridelala 26 milijonov hektov, Italija
35, Francoska pa 69 milijonov hektov
vina; vse druge države skupaj pa 23 mi-
lijonov hektolitrov. Svetovna produkcija
je znesla torej 153 milijonov hektolitrov;
Italija je potemtakem pridelala skoro
eno četrtno celokupne proizvodnje.

Sežana, 12. VI. Prignanih konj 150,
goveje živine 200, prašičev 100. Konji
1500-2000 lir; goveja živina — živa teža
3,50-4 L; prašiči 150-200 L. Na stojnicah
manj blaga ko prejšnji mesec.

dobo 5 let oddajati svoje pridelke na
stare trge brez ozira na novo mejo in
brez posebne carine. V enakem polo-
žaju se nahajamo mi. Naš trg za vi-
pavsko vino je bil v veliki meri tista
Kranjska, ki spada k Jugoslaviji,
reška dolina je izvažala svoje žga-
nje do Litijske. Ta trg je danes zaprt,
na drugi strani pa prideluje Italija v
ogromni meri vse, kar imamo že mi.
H koncu pa pride na žganjekuho da-
vek, ki je za reško dolino udarec vseh
udarcev.

Kaj nam je storiti?

Vi pričakujete samo eno, da bi
namreč vlada odpravila novi davek
na žganjekuho. Zato ste tudi pozvali
svoje poslance, da pri vladi posredu-
jejo. Vlada pa vaši želji ne bo ugo-
dila. Zavedam se, da rodi obupno
stanje veliko ogorčenje in da so vam
moje besede zelo neprijetne, navzlic
temu pa vam govorim vso resnico.
Je vse zastoj, resnici mormo gle-
dati v oči. Dve poti sta nam odprti:
punt proti vladi ali pa se vdati in
iskati kako drugo pot do rešitve. Ker
se zavedam, da je pravica na vaši
strani, bi bil punt upravičen, vpraša-
nje pa je, če bi s tem kaj dosegli,
vprašanje je, če bi reška dolina zmo-
gla vlado, ki ima za sabo vojsko. Od-
govor na vprašanje je jasen! Sku-
šajmo najti drugo pot. Davek je upe-
ljan in zato je vaše upanje, da bo
vlada davek preklicala, popolnoma
prazno. Kam tedaj s češpljami? Ali
sveže na trg, ali jih **sušiti** ali jih **pre-
delati v konserve**. Glede trga bi se
dalo kaj ukreniti, toda polovica va-
ših češpelj (takoimenovani češpo-
vec, krehelj) je uporaben samo na
mestu in ne prenese niti poldnevne
vožnje. Edino gledè te vrste češpelj
se moramo obrniti do vlade za po-
moč. Tu naj bi vlada kaj izjemnega
ukrenila; naj bi dovolila izključno za
te vrste češp žganjekuho, dokler se
to sadje ne nadomesti z drugo kul-
turo.

Kaj pa z dobrimi češpljami? Pre-
delavanje v marmelado je združeno

s stroški, ker se hoče zato strojev in cele tvornice, če bi hoteli konkurrirati z drugimi deželami. Tvornica pa se da ustanoviti na zadružni ali na kapitalistični podlagi. Nikar ne zavržimo te misli, toda tako naglo se ne da tak načrt uresničiti, sila pa trka na vrata. Ali ne bi češpelj sušili? To ni zvezano niti s stroški niti s posebnim študijem. Naši goriški Briči so pravi mojstri v tem oziru. Pričakujem, da se boste, zlasti vsi tisti, ki imate skušnje, pridno oglasili k besedi z nasveti in predlogi, ki naj bi kazali izhod iz sedanje stiske. (Sledi)

Napredni Tirolci. Vinske razstave v Curihi na Švicarskem so se udeležili naši Tirolci z lepim uspehom. Tirolci so izstavili 16 vrst in podvrst vin. Pri vsakem navalu obiskovalcev so imeli predavanje o kakovosti tirolskih vin. Tako se dela reklama! Povemo pa tudi, da je razstavo priredila tirolska zveza vinarskih zadrug. V složni organizaciji je moč!

Po čem je lira?

Dne 6. junija si dal ali dobil:

za 100 dinarjev — 25.15 l.
za 100 avstr. kron — 3.3 st.
za 100 mark — 1.90 stot.
za 100 č. kron — 66.25 l.
za 100 šv. frankov — 395.— l.
za 100 fr. frankov 137.25 l.
za 1 dolar — 21.97 l.
za 1 funt — 101.50 l.

Cene v Trstu. Seno kvintal 42—45, na vozu 30—38. Oves: kvintal 88—90, na vozu 85—86. Slama v balah 30—35. Otrobi debeli kvintal 64—70, na vozu 60—65, drobni kv. 62—68, na vozu 58—62. Goveje meso 7.20—8.40. Na trgu krompir 60 st. kilo, rdeča pesa 50, paradižniki 3.20, fižol v stročju 1.60.

Splošne cene v državi. Živina v Adriji volovi I.a 400-425, II.a 300-350, III.a 220-250. Krave I.a 360-380, II.a 290-330, III.a 200-220. Teleta 500-550. Seno v Cremoni 56-60, medika 40-50. Žito v Rovigu: 109-113. Moka v Cremoni (00) 170-175, (0) 160-168. Železo v Milanu: znamka Spada (kose) 2.50 kilo, za dleta 2.60.

NAŠA POŠTA.

Duh in okus po galici v vinu. Mi ne vemo nobenega sredstva za odpravo tega in izgleda, da ga sploh ni, ker ga ne navaja nobena knjiga. Vprašali pa smo za svet nekega slovečega italijanskega strokovnjaka in ko dobimo odgovor, sporočimo.

TRDI OREHI

Urojuje Domen. št. 25.

UGANKA S ŠTEVILKAMI

1 2 3 4 5 6 7 8 9	praznik
2 10 4 7 8 11 12	časopis
13 14 6 1 6	reka na Štajerskem
4 1 6 7	moš. krstno ime
7 8 15 6	del telesa
8 3 15 6	žen. krstno ime
11 8 9 6	reka na Goriškem
12 14 11 12	mesto ob Jadranu
4 16 4 13 8 14	moš. krstno ime
17 8 13 10 6 7	reka v Palestini
2 1 6	žen. krstno ime
18 6 14 4 18 8 14	mesto na Štajerskem
3 12 8 7	moš. krstno ime
9 2 12 14 12 2 5	dan v tednu

Namesto številke postavi črke: iste številke zaznamujejo iste črke. Začetne črke povedo pregovor. (Pet lir).

Resitev oreha št. 21 — Narodni svet. Ta oreh so strli: R. Markon - Soča, Likar - Borjana, V. Rust - Šturje, J. Gergič - Brje, A. Majdič - Topole, R. in V. Grizon - Dekani, A. Caharija - Nabrežina, B. Jeklin - Sv. Lucija, P. Maslo - Pasjak, M. Surina - Pasjak, P. Knap - Idrija, L. Rijavec - Vogrsko, M. Zega -

Kobdilj, I. Vodopivec - Koludrova, A. Visintini - Barka, A. Skupek - Orehovala, A. Bizjak - Dol, F. Likar - Otlica, P. Gregorič - Dekani.

Izrečana - A. Caharija - Nabrežina.

Dr. L. Borovička

Trst - via Genova 13, I.

Ordinira za kožne in spolne bolezni

od 10-12 in od 3-6

Knjigarna in papirnica

J. ŠTOKA - TRST

Via Milano 37

se priporoča sl. občinstvu v mestu in na deželi, župnim, občinskim in šolskim uradom, pisarnam, obrtnikom, trgovcem in zasebnikom.

Lastna knjigovoznica. — Založba Vedeža, Kleinmayerjeve ital.-slov. slovnice, slov.-italijanskega in ital.-slovenskega slovarja. — Ima v zalogi vse najnovejše slov. knjige.

Največja Zaloga Pohištva na Goriškem

Anton Breščak

Gorica, Via Carducci 14. - Via C. Favetti 3.

SOLIDNA KOMPLETNA SPALNA SOBA ZA LIR 1000

V zalogi ima v veliki izbiri železne postelje z žimnicami vred po zelo nizki ceni — Prvovrstno blago

BLAZINE (volnene, žimnate in iz morske trave) od L. 60 dalje.

Sloveča trdka — poštene cene.

CENE BREZ KONKURENCE.

Zobozdravniški ambulatorij

via Genova št. 13, prvo nad.

TRST

Od 9—1, od 3-1

Govori se slovensko.

IVAN MICHEUCICH

Trst via S. Francesco 10.

kupuje staro železo, lito železo, medenino, baker in druge kovine, stare nerabljive stroje in kotle in vse plačuje po višjih cenah kot vsak drugi grosist.

Dragotin Kerševani

Gorica, via S. Chiara 4-I.

Oblastveno koncesijonirana trgovska in gospodarska pisarna za nakupovanje in prodajo posestev, zemljišč. Posreduje pri raznih trgovskih in gospodarskih posojilih kakor tudi pri vojnih odškodninah.

Dr. Ettore D'Ossvaldo

Gorica

Corso Verdi 24 (Trgovski dom).

Specialist za očesne bolezni

Perfekcioniran na dunajski kliniki.

Ordinira od 11-12 in od 3-4.

Zobozdravniški ambulatorij

Egidij Schiffilin

zobotehnik

Trst - Via Settefontane št. 6, I.

prejema od 9-13 in od 15-18

Uvozna in izvozna trdka

Debiasio & Domenis

Skladišča: TRST, V. Coroneo 13, tel. 12-34
prosta luka št. 4, pritličje

opozarja na novodošle velike partije steklenine, porcelana, emailirane kuhinjske posode, najrazličnejše šipe v originalnih zabojih in opletene češke steklenice

po najnižjih konkurenčnih cenah.

Vse blago je češkega izvora.

Cene oglasov: za en centimeter višine v eni koloni štiri lire. Popusti: pri 5 kratni objavi 5 od sto, pri 10 kratni 10 od sto, pri 26 kratni 20 od sto, pri 52 kratni 30 od sto popusta.

Tisk. S. Spazza v Trstu.

MALI OGLASI

stanejo 20 stot. za besedo. Pri 5 kratni 10%, pri 26 kratni 15%, pri 52 kratni objavi 20% popusta.

SREBRO, zlato in briljante plača več kot vsak drugi: PERTOT, via S. Francesco 15 drugo nadstropje.

Vino pristno.

Cene ugodne.

Gostilničarjem!

Zadruga v Dobravljah, v Dornbergu, v Selu in Hranilnica ter posojilnica v Rihenbergu, ki so se združile v VINARSKO ZVEZO, se priporočajo gostilničarjem in vsem cenjenim odjemalcem za blagohotna naročila domačih vin v svojih lastnih kletih in v SKUPNI KLETI V GORICI, VIA MAMELI, ŠTEV. 6. Razprodaja vina v skupni kleti v Gorici se je pričela s 1. junijem 1923. Razprodaja se od 56 litrov naprej v vsaki množini.

Cene ugodne.

Vino pristno.

Slavnemu občinstvu mesta Postojne in okolice se toplo priporoča

Prva pralnica in likalnica

v Postojni (Kazarje, poslopje gospe Bajc), katera izvršuje vsa v to stroko spadajoča dela, kakor pranje, likanje zapestnic in ovratnikov na svetlo in čiščenje oblek.

Delo zjamčeno.

Cene zmerne.

MILO FENDERL

je najboljši

Tovarna v Trstu, via Ghirlandajo št. 1

Tel. 430

KUPUJTE

ZANKL' ove barve, lake in čopiče

pri tej dobro znani trdki

Trst - Via Trento št. 8 - Trst

Brzjavni naslov: Zanklfigli

Gradec, Ljubljana, Maribor, Dunaj, Leoben.

Kmetško delavska gospodarska zadruga v Dobravljah

priporoča svojim prejšnjim in sedanjim cenj. odjemalcem, gostilničarjem in zasebnikom pristna vina svojih članov. — Prodaja od 56 l naprej po zmer-nih vsakdanjih cenah.

Kdor enkrat pri nas kupi, ostane naš stalni odjemalec.